

האם יש מושג של 'לפנים משורת הדין' בענייני בין אדם למקום?

קמחית.
מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל מעיר שבדרך כלל את הענין של לפנים משורת הדין מצאנו בחז"ל רק בענייני בין אדם לחברו. כמו בגמרא בב"ק [ל]. שמביאה את הנהגתם וזהירותם של גדולי עולם להטמין ולכלות את קוציהם - כדי שאחרים לא יזקו מהם. אבל בענייני בין אדם למקום לא מצאנו את המושג של 'לפנים משורת הדין' - כגון באיסור אכילת נבילה, שלא יריח כלל נבילה, וכדומה.
 וא"כ יש להבין מה המעלה המיוחדת של הקימחית - הרי אין שום איסור שהקירות יראו את שערות הראש?
 אלא אומר מרן זצוק"ל שרואים כאן חידוש מיוחד שנאמר רק במצות צניעות - אפילו שהיא מצווה של בין אדם למקום מ"מ שייך בזה ענין של לפנים משורת הדין!!!

ת"ר שבעה בנים היו לה לקמחית, וכולן שמשו בכהונה גדולה, אמרו לה חכמים מה עשית שזכית לכך? אמרה להם מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי! אמרו לה הרבה עשו כן ולא הועילו. [מז.].

יש להבין אם הרבה עשו כמו הקמחית - מדוע דווקא היא זכתה למה שזכתה?
 מסביר **מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל** שקמחית לא רק עשתה כך - אלא חיה כך! מעשה זה היה דוגמא למידת צניעותה הפנימית!
 אם היא רק היתה 'עושה' את הנהגה המיוחדת הזו - יתכן שלא היה מועיל לה כלל!
 שלא עלתה בידם - 'עשו כן' במעשה, אך לא הגיעו לדרגתה בצניעותם הפנימית והפעולה לא נבעה מאותו מידת הצניעות של

מהי 'עבודה'? ומהו מאמץ?

צריך להבין שעבודה כלפי הקב"ה היא ביטול מוחלט כלפיו! עבודת הקרבנות - היא דוגמא נפלאה של 'עבודה', של התבטלות לקב"ה, ע"י שפיכות דם.
 אין דבר שמוזעזע את האדם יותר מאשר דם נשפך!
 וכשאדם רוצה לבטא את ההתבטלות לקב"ה, הוא שופך דם, ובוה הוא נותן ביטוי לעוצמת הרגשות שלו כלפי הקב"ה.
 כאשר אדם רוצה להדגיש את אהבתו לרעהו הקרוב אליו, הוא מגיש לו פרח.
 ברור שלא את עצם הפרח הוא מגיש לו - כמה שווה פרח? אולם הוא מבטא כאן איזה רגש!
 "שושנים" מבטאים הערכה יותר מכל כסף וזהב שבעולם.
 אדם מיליונר שיכול לקנות יהלום ששווה חצי מליון דולר, לא מתבייש להביא זר שושנים.
 איזו מתנה זו? היהלום, למרות שוויו העצום, הוא דומם, ואינו מבטא שום קשר חי וצומח.
 אך השושנים מבטאות את הקשר, שהוא קשר חי, פורח וצומח. מתנה יותר יפה מזה, היא הקרבת קרבן.
 פירוש: לבטא שהאהבה לקב"ה זו אהבה של נפש, של דם, של חיות.
 אדם מוכן לתת לשני כסף וזהב, אבל לא לשפוך את דמו עבור אף אחד - רק בשביל הקב"ה!

ורב, מאי שנא פרה? דכתיב אלעזר וחוקה, פרו נמי הא כתיב אהרן וחוקה? שחיטה לאו עבודה היא. [מב.]

יש להתבונן מדוע קבלה והולכה נחשבות לעבודה יותר משחיטה - למרות שהם פעולות שדורשות מאמץ קל ופעוט ביחס לשחיטה? מסביר **הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל** שלמילה 'עבודה' יש שני משמעויות.
 הראשונה היא פעולה ועמל, כמו "וימררו את חייהם בעבדה קשה" [שמות א, יד].
 אבל יש בה גם משמעות של השתעבדות! כמו "כל העובד עבודת עבודה ועבודת משא" [במדבר ד, מז], ולהבדיל אלף אלפי הבדלות, עבודה זרה.

מה הפירוש "עבודת עבודה"? המלה 'עבודה' כאן אינה עבודה קשה, אלא לעבוד לפני הקב"ה - וזה ההסבר כאן ששחיטה לאו עבודה היא - קבלת הדם, וזריקה זה 'עבודה', אבל שחיטה לא! על אף ששחיטה היא דבר הרבה יותר קשה מזריקה, ובכל זאת היא לא נקראת עבודה - כי 'עבודה' פירושה כאן לשרת לפני ה'. זריקת הדם על המזבח היא שירות לפני ה', ולכן שירות זה צריך להיעשות ע"י כהונה ובגדי כהונה וכל ההלכות.
 אבל כששוחטים לא עושים זאת כפעולה של עבודה לפני ה', אלא רק כדי להוציא את הדם ולהכשירו לצורך קבלה ואח"כ זריקה - ולכן לא צריך כהונה, ואת כל ההלכות של משרת לפני ה'.

מה למדה אשתו של און בן פלת מהקימחית?

זצוק"ל שקצוב לאדם מספר מילים שיאמר בימי חייו, וכשנגמרת קצבת המילים הוא מת! והרי נשים נטלו ט' קבין של שיחה... ולכן הסיכון שלהם גבוה יותר...
 אולם היות שמיעוט שיחה באשה הוא מדרכי הצניעות, [כתובות עב] ודאי שהיא מיעטה בדיבור - ולכן זכתה לראות ולרוות נחת מילדיה הטהורים!
 עוד ביאר עפ"י הגמרא הזו את חכמתה של אשתו של און בן פלת - שחששה שמא יבואו להסית את בעלה שיש לו סיכוי להיות הכהן הגדול.
 מיד סתרה שערות ראשה - כדי למנוע כל סיכוי שבניו יהיו ראויים לכהונה גדולה... וממילא כבר לא שווה לו לריב...

אמרו עליו על רבי ישמעאל בן קמחית פעם אחת סיפר דברים עם ערבי אחד בשוק, ונתזה צינורא מפיו על בגדיו, ונכנס ישבב אחיו ושמש תחתיו, וראתה אמן שני כהנים גדולים ביום אחד ושוב אמרו עליו על רבי ישמעאל בן קמחית פעם אחת יצא וסיפר עם אדון אחד בשוק ונתזה צינורא מפיו על בגדיו ונכנס יוסף (עם) אחיו ושמש תחתיו וראתה אמן שני כהנים גדולים ביום אחד. [מז.].

בגמרא מבואר שהקימחית נשאלה מדוע זכתה לבנים כאלו - אבל לא התפרש מפני מה זכתה לחיות, ולרוות את הנחת בחייה?
מבאר הגר"י קולודצקי שליט"א על פי דברי הגר"ח ויטאל